

PISA 2012

V pátém cyklu projektu v roce 2012 byla u žáků zjišťována jak úroveň matematické gramotnosti, tak její vývoj od roku 2003; úroveň čtenářské a přírodovědné gramotnosti byla sledována zejména s ohledem na změny ve výsledcích žáků v průběhu času.

V každém cyklu projektu je testovaná problematika rozšiřována o další oblasti, které se také ukazují být klíčové pro úspěšné další vzdělávání, budoucí pracovní zařazení a spokojený život. V roce 2012 se jimi stala finanční gramotnost a mezipředmětová oblast řešení problémů. Zveřejnění výsledků žáků v těchto dvou oblastech je plánováno v první polovině roku 2014.

Kromě výsledků žáků je také mapován stav a vývoj vybraných charakteristik vzdělávacího systému, mezi něž patří například závislost výsledků žáků na jejich socioekonomickém zázemí, rozdíly mezi chlapci a děvčaty, vliv školních faktorů na výsledky žáků apod.

Vzorek PISA 2012

V roce 2012 tvořili vzorek populace pro mezinárodní srovnání žáci narození v roce 1996, tedy patnáctiletí. Jedná se o mezinárodně přesně definovanou část populace žáků, kteří se v době testování nacházejí na konci povinné školní docházky nebo se k němu blíží. Tito žáci navštěvují v České republice buď 9. ročník základních škol nebo odpovídající ročník víceletých gymnázií či 1. ročník středních škol.

Výběr vzorku opakovaně probíhá podle mezinárodně dané metodiky³, která zaručuje ve všech zúčastněných zemích jeho reprezentativnost. V České republice je vzorek vybírán tak, aby bylo možné mezi sebou srovnávat výsledky žáků různých druhů škol (základní školy, víceletá gymnázia, čtyřletá gymnázia, střední odborné studium ukončené maturitní zkouškou, střední odborné studium neukončené maturitní zkouškou, speciální školy). Při výběru je zajištěno, aby byl vzorek na úrovni základních škol a víceletých gymnázií reprezentativní také v jednotlivých krajích České republiky. V roce 2012 byl celkový počet zúčastněných škol 297, testováno a dotazováno bylo 6535 českých žáků.

Testy PISA 2012

Úroveň gramotnosti žáků ve všech sledovaných oblastech kromě oblasti řešení problémů byla jako v předchozích cyklech zjišťována prostřednictvím písemného testu, na jehož vyplnění měli žáci 2 hodiny. Úlohy z oblasti řešení problémů žáci zpracovávali v elektronické podobě v časovém limitu 40 minut.

Testové úlohy PISA vždy obsahují úvodní materiál (text, graf, tabulku, obrázek apod.), za nímž následují otázky a úkoly, které vycházejí z úvodního materiálu a které žák postupně řeší. V úlohách jsou zastoupeny jak otázky s výběrem odpovědi, kdy žák u každé testové položky vybírá z více nabízených možností jednu správnou odpověď, tak úlohy s tvorbou odpovědi, v nichž žák formuluje vlastní odpovědi.

Dotazníky

Všichni testovaní žáci vyplňovali dotazník, v němž poskytli informace o svém rodinném zázemí, o prostředí, ve kterém žijí, o svých názorech a postojích a také o své škole a vyučovacích metodách, s nimiž se setkávají. Dotazník rovněž obsahoval otázky zjišťující obeznámenost žáka s výpočetní technikou. Vyplnění dotazníku žákům trvalo zhruba 40 minut.

³ Více je o výběru vzorku žáků v projektu PISA uvedeno v příloze 1.

